

**TMMOB
ELEKTRİK
MÜHENDİSLERİ
ODASI**

**28. DÖNEM
ÇALIŞMA
RAPORU**

10/10/1914
10/10/1914
10/10/1914

KEMAL TAN
İSMAIL HAKKI TAN
ÇELİK DUYGU
EKREM ABBASZADE
S. GÜNAY AKARSU
NİYAZ YILDIRIM
HALUK DOĞRU
EŞREF ERKMEN
NAİL ÖNEN
OĞUZ BULGULU
HÜSEYİN KARATAY
İLHAMİ KARAGÖZOĞLU
HÜSNÜ ARUS

KAYIPLARIMIZI
SAYGIYLA ANARIZ

EMO YÖNETİM KURULU

Başkan : Teoman ALPTÜRK -
Başkan Yrd. : Emel AYKIN
Yazman Üye : Ufuk ATAÇ
Sayman Üye : Abdülkadir KAHRAMAN -
Üye : Turan ŞENCİL 7
Üye : Halis KAYA
Üye : Özcan OKUMUŞ

ONUR KURULU

Metin Oruç BEŞTEPE
Bülent DAMAR
Aybars UNGAN
Yalçın DEMİREKLER
Seyhan ÖZMEN

DENETİM KURULU

Bekir ÖZGİRGİN -
Muammer ERMİŞ
Tahir ÇALIŞICI

ŞUBE YÖNETİM KURULLARI

ANKARA

Başkan : Halil EKER -
Başkan Yrd. : Halis KAYA
Yazman Üye : Kudat KARA
Sayman Üye : Fahri KARAKOÇ
Üye : Kadri DURGUN
Üye : Ufuk ATAÇ
Üye : Arif KAYA

İSTANBUL

Ünal ERDOĞAN
Sırdas KARABOĞA
Emin KARASIN
Erdiç YENİDOĞAN
Musa İLHAN -
Süleyman ÖZÇELİK
Bülent ÜLKÜ -

İZMİR

Haldun BÜYÜKDORA
Mesut ULUTAŞ
Mustafa KÜÇÜK
Gürcan AYLANÇ
Namık ONMUŞ
Mustafa DEMİRCİOĞLU
Birol ŞEN

BÖLGE TEMSİLCİLİĞİ YÖNETİM KURULLARI

ADANA

Başkan : M. Fatih SOYDEMİR
Yazman Üye : Ahmet GÖRÜR
Sayman Üye : Ziya SEVER
Üye : Ugur BAYRI
Üye : Zülfü AKYILDIZ

BURSA

İsmail ZÜMBÜL
Firuzan TUNCA
Yakup ÜNLER
Bekir SİPAHİ
Metin EŞMEN

DİYARBAKIR

Mehmet ÖCAL
Y. Kemal İŞEK
Erdogan TESTİCİ
Alaaddin SARISALTIK
Celal GÖRAL

TEMSİLCİLİKLER

Afyon	: Abdurrahman SÜRÜÇ	İçel	: Ali ASLAN	Muzla	: Ertuğrul ÇETİN
Amasya	: Mustafa SAYAR	İskenderun	: Nadir KİBAR	Nazilli	: Mustafa SOYTÜRK
Antalya	: Orhan ÜLKER	K. Maraş	: Fahri KÜPELİKİLİÇ	Nevşehir	: Şahin YURTBEĞENDİ
Aydın	: Mehmet YAYLALI	Karabük	: Mehmet EROL	Niğde	: Mustafa KARADAL
Batman	: Celal TUNÇ	Kars	: M. Ali YENİDÜNYA	Sakarya	: Faruk ALOĞLU
Bilecik	: Mustafa DAMA	Kastamonu	: Emin PENCERECİ	Sivas	: Raşit TUNA
Burdur	: Şükrü TAYLAN	Kayseri	: Memduh ÖZDEMİR	Siirt	: Recep KIZILKAN
Çorlu	: Yaşar ZİREK	Kdz. Ereğli	: M. Ali KARANFİL	Tarsus	: Kenan SİLİK
Çorum	: Osman MÜFTÜOĞLU	Kırklareli	: Tınay GÜLTEKİN	Tekirdağ	: İbrahim GÜLER
Denizli	: Abdullah ŞAVKLI	Kırşehir	: Selâhattin BEKTAŞ	Trabzon	: İhsan DOHMAN
Eskişehir	: Hüsamettin TANATAR	Konya	: Ali AKKOYUN	Urfa	: Mahmut TELLALBAŞI
Gaziantep	: Ali ERCAN	Kütahya	: Rüşti KAYTANCI	Uşak	: Ali ERDOĞAN
Hatay	: Mustafa GÖFTECİ	Malatya	: Fuat EROĞLİ	Van	: Sami MÜTEVELLİZEDE
Isparta	: Hüsnü YAVUZ	Manisa	: Savaş GÜNDÜZ	Zonguldak	: İbrahim TATIBUL

Sayın Delege,

Odamız 29. Olağan Genel Kurulu 4 Şubat 1984 Cumartesi günü saat 10.00 da Oda Lokalinde (İhlamur Sokak No. 10 Yenışehir) yapılacaktır. Coğunluk sağlanamadığı takdirde Genel Kurul 11 Şubat 1984 Cumartesi günü saat 10.00'da TSE. Toplantı Salonunda (Necatibey Caddesi 112) çalışmalarına başlayacaktır.

Oda kimlik kartınızla birlikte katılmanızı rica ederiz.

Saygılarımızla
YÖNETİM KURULU

GÜNDEM

I. GÜN

- 1 — Açılış ve Başkanlık Divanı seçimi,
- 2 — Saygı, duruşu,
- 3 — Anıtkabire çelenk koyacak kurulun seçimi,
- 4 — Oda Başkanının konuşması,
- 5 — Konukların konuşmaları,
- 6 — Komisyonların seçimi,
- 7 — Raporların okunması ve görüşülmesi,
- 8 — Aklama,
- 9 — Komisyon Raporlarının görüşülmesi,
- 10 — Dilek ve öneriler,
- 11 — Seçimi katılacak adayların belirlenmesi.

II. GÜN

- 12 — Seçimler
 - a) Oda Yönetim, Denetim ve Onur Kurulları,
 - b) TMMOB Yönetim, Denetim ve Onur Kurulu adayları,
 - c) TMMOB Delegasyonu.

İÇİNDEKİLER

Önsöz	8
Enerji Raporu	9
Oda Çalışmaları	15
Koordinasyon Çalışmaları	16
Sanayi Kataloğu	83
Elektrik Mühendisliği Dergisi	16
TEK Yasası	16
DEK Türk Milli Komitesi	16
MEB Yüksek Danışma Kurulu	17
Mühendisler için Pratik Hukuk Bilgileri	17
Oda Lokali	17
Yabancı Uyruklu Mühendisler	17
Ei Kitabı	17
Kalite Belgesi Çalışmaları	17
MAB Çalışmaları	17
Ölüm Yardım Sandığı	17
Sergi	18
TMMOB Kütüphanesi	18
Elektrik İç Tesisat Yönetmeliği	18
Ulusal Sempozyum	18
TMMOB Yasası	18
Tip Proje	18
Basın Açıklamaları	18
Teknik Dil Çalışmaları	18
TMMOB Çalışmaları	19
Mali Rapor	21

Ö N S Ö Z

İki yıl süren bir çalışma dönemini geride bırakmış bulunuyoruz. Yaşanan günlerin tortularını tüm ağırlığı ile hissedilen meslek kuruluşları, ülkemizde başlayan «yeni döneme» paralel olarak yeni bir çalışma dönemine başlamak üzereler.

Yeni Anayasa ve buna bağlı olarak hazırlanan yasalar çerçevesinde mesleki çalışmalarını yapmak durumunda olan Odamız, yaşanan pratiği ve sonuçlarını yaratıcı bir şekilde özümleyerek yeni, etkin ve toparlayıcı bir programı hazırlayıp hayata geçirmek gibi önemli bir görevin üstesinden gelmek zorundadır.

Bugün onbini aşkın elektrik mühendisinin mesleki örgütü olan EMO, bir yandan meslek alanını disipline edecek tedbirleri alırken, diğer yandan meslekdaşlar arasında dayanışma ve yardımlaşmayı geliştirecek önlemleri almalı, bunlara bağlı olarak ta üyelerinin bilgi ve becerilerini geliştirecek etkin faaliyetlerde bulunmalıdır.

Mesleki teknik eğitim konusunda etkin çalışmalar yapabilecek örgütler olan Odalarımızda bu doğrultuda programlar yapılmalıdır. Geçen dönem İstanbul, Ankara ve Bursa'da yapılan «Güç Kompanzasyonu» seminer ve sergileri hem katılım açısından, hem de sonuçları açısından bu anlamda önemli mesleki etkinlikler olmuştur. Konusu doğru saptanmış ve zamanlaması iyi yapılmış etkinliklerin meslekdaşlara ve örgüte çok şeyler kazandıracaklarını bilmek durumundayız.

Ülkemizde nitelikli teknik yayın konusunda tam bir boşluk bulunduğunun bilincinde olarak ve bu boşluğu doldurmanın Odaların görevlerinden olduğunu bilerek yayınlarımızı geliştirmek gibi bir görevimiz vardır. Oda Dergisini bu doğrultuda geliştirmek için yazı ile desteklemek gerekmektedir. Unutmayalım ki üyeler yayın hayatına ne kadar katkıda bulunurlarsa, bu alan o kadar gelişir ve çeşitlenir. Sorumluluğu sadece beş, altı meslekdaşımızın omuzlarına bırakmamalıyız.

Geçen dönem çıkarılan Elektrik Mühendisliği El Kitabının birinci cildi ve İstanbul Şubemizin hazırladığı cep kitabı türünden yayınlara devam edilmeli, elektronik, güç elektroniği, haberleşme, bilişim gibi konularla Oda yayınları zenginleştirilmelidir.

Üyelerimizin haklarını savunma görevimizi her koşul altında yerine getirmeliyiz. Kamu kuruluşlarında çalışanlar için geçmişten beri savunulan grevli, toplu sözleşmeli sendikal hak talebini sürekli diri tutmalıyız. Projeci, büro sahibi serbest çalışan üyelerimizle, özel sektörde ücretli çalışan meslekdaşlarımızın sorunlarını çözmek için onlarla beraber olmalıyız. Bakanlıklarla, kamu kuruluşlarıyla olan mesleki ilişki düzeyini yükseltmeliyiz. Geçen dönem atılan olumlu adımlara, önümüzdeki dönem yenilerini katarsak, Odamızın kamu oyundaki etkinliğinin ve saygılığının arttığını gözlemleyebiliriz.

Yaşadığımız pratik şunu da gösterdi ki; ne kadar beraber olursak o kadar güçlü oluyoruz. Bunun için TMMOB içindeki diğer kardeş odalarla ve üst örgüt TMMOB ile olan beraberliğimizi ve dayanışmamızı hiç bir zaman azaltmamalı, tam tersine sürekli güçlendirmeliyiz. Geçen dönem Odamızın bu doğrultudaki olumlu çabalarına önümüzdeki dönem yenilerini katmalıyız.

Örgütlerimizin kuruluşlarının otuzuncu yılının kutlandığı 1984 yılının başında, EMO da kuruluşundan bugüne kadar görev yapmış, çalışmalara emeği geçmiş tüm meslekdaşlarımıza sevgi ve saygılarımızı iletirken örgütümüzü daha ileri konumlara yükseltecek yeni yöneticilere başarılar diliyoruz.

enerji
raporu

ENERJİ RAPORU — 1983

Geçtiğimiz dönem, enerji sektörümüz için oldukça hareketli geçmiştir. Türkiye Elektrik Kurumu yasasında önemli değişiklikler yapılmış, ülkemizin en eski termik santrallerinden Silahtar Santrali ekonomik ömrünü doldurduğundan servis dışı edilmiş, Yurdumuzda ilk kez yüzde yüz yerli bir üretim ünitesi yapılmış, Nükleer Santral yapımı tartışmaları hızlanmış, elektrik enerjisi tüketimi kısıtlamaları sürmüştür, fiyatlar yükselmiştir.

Böylesine hareketli bir dönemin bizce en önemli gelişmesi, yüzde yüz yerli bir üretim ünitesinin yapılmasıdır. Bu gelişme inanıyoruz ki yalnız 1983 yılının değil, ülkemizde ilk kez elektrik üretilen 1902 yılından buyana en önemli gelişmedir. 1983 yılında Türk mühendislerinin ve teknisyenlerin büyük çabalarıyla % 100 yerli bir üretim ünitesi yapılmıştır. 32 MW gücündeki bu üretim ünitesi, Hidroelektrik Santralında 1983 yılının ortalarından buyana çalışmakta ve elektrik üretmektedir.

Ülkemizde gerçek anlamda Hidroelektrik Santral yapımına Cumhuriyetin ilk yıllarında başlanmış ve ilk hidroelektrik santralımız 1929 yılında işletmeye açılmıştır. 1929'dan buyana ülkemizde kurulmuş tüm santrallerin türbin - generatör üniteleriyle yardımcı teçhizatlar yurt dışındaki firmalardan sağlanmıştır. Ve halen de ülkemizde yapılmakta olan, inşaatları devam eden, toplam kurulu güçleri 6600 MW'ı aşan çeşitli hidroelektrik santrallara ait türbin - generatör üniteleriyle yardımcı teçhizatları da yurt dışındaki firmalar tarafından yapılmaktadır. Bu bakımdan Hirfanlı Hidroelektrik Santralının yüzde yüz yerli olarak yapılan üretim ünitesi büyük önem taşımaktadır. Türk Mühendis ve Teknisyenlerince yapılan bu yeni ünite yabancı firmalardan alınan benzerlerinden en az % 50 daha ucuza mal olmuştur. Yıl içinde sektör yetkililerince yapılan açıklamalarda Türkiye'nin elektrik enerjisi açığını kapatabilmesi için her yıl 1000 MW dolayında üretim ünitesinin hizmete sokulması gerektiği ve bunun için de yıllık 500 milyar TL.'ye ihtiyaç olduğu hatırlanırsa bu gelişmenin daha da önem kazandığı anlaşılacaktır.

Konuya önem kazandıran bir diğer husus ise ülkemizin hidrolik potansiyelidir. Bilindiği gibi ülkemizde ekonomik olarak kullanılacak hidrolik potansiyel 110 - 140 milyar kwh/yıldır. Bu potansiyel'den yararlanma oranı ise % 12 dolayındadır. Ülkemizin birincil kaynakları arasında en yüksek yeri olan su'dan elektrik enerjisi üretebilecek ünitelerin yapımı ağır elektro teknik ekipman sanayimizde bir köşe taşı olacaktır ve bu ünitenin yapımını üstlenen, gerçekleştirenler daima büyük bir onurla hatırlanacaklardır. Hatırlanacaklardır çünkü bu meslektaşlarımız Ülkemizde elektrik enerjisi sektöründe neler yapılabileceğini herkese kanıtlamışlardır.

1983 yılı sonunda Ülkemizdeki elektrik enerjisi üretim ünitelerinin toplam kurulu gücü 6935 MW'a (MW : 1000 kW) ulaşırken hidroelektrik ünitelerin oranı da % 46,7'ye, 3239 MW'a ulaşmış bulunmaktadır. Türkiye kurulu gücüne ilişkin tablo'da aşağıda verilmiştir.

Tablo — I
TÜRKİYE ELEKTRİK ENERJİSİ SANTRALLARININ
KURULU GÜÇLERİNİN GELİŞİMİ

Yıl	Termik	Hidrolik	Birimi 1000 kW
			Toplam
1923	32,7	0,1	32,8
1935	122,9	3,3	126,2
1945	235,9	10,0	245,9
1955	573,5	38,1	611,6
1965	985,4	505,1	1490,5
1975	2407,0	1779,6	4186,6
1980	2987,9	2130,8	5118,7
1983	3696,0	3239,0	6935,0

Türkiye üretim sisteminin kurulu gücünü 6935 MW'a yükselten 1982 ve 1983 yılında servise giren yeni üniteler aşağıda verilmiştir.

- Soma - B termik (linyit) santralının 2 nolu 165 MW'lık ünitesi
- Yatağan termik (linyit) santralının 210 MW'lık 1 ve 2 nolu üniteleri (2x210 MW)
- Keban Hidroelektrik Santralının 175'er MW'lık 6, 7 ve 8 nolu üniteleri
- Hasan Uğurlu Hidroelektrik Santralının 125'er MW'lık 3 ve 4 nolu üniteleri
- Suat Uğurlu Santralının 23'er MW'lık 1 ve 2 nolu üniteleridir.

Bunların yanında da 1922'lerde servise giren Silahtar Termik Santrali çalışamaz duruma geldiğinden 1983 yılının Mart ayında servisten çıkarılmıştır.

Yeni hizmete giren santrallardan Yatağan Termik Santrali devreye alınır alınmaz, önemli sorunlar çıkarmadan düzenli bir şekilde normal üretime geçmiştir. Son yıllarda servise alınan yeni termik santralların durumu gözönüne alınırsa Yatağan'ın girer girmez normal çalışma düzenine geçmesi özellikle, su gelirlerinin azlığından şikayet edilen 1983 yılında sevindirici olmuştur.

Yatırımlar zamanında bitirilemez santrallar öngördükleri tarihlerde servise giremezlerse arızalanan üretim kaynakları kısa zamanda onarılıp servise sokulamazsa yeni servise giren santrallar normal üretim düzeyine beklenen yıllarda geçemezlerse hidroelektrik santrallarımızın barajlarına her yıl ortalamanın üzerinde de su gelse dahi üretim - tüketim dengesini sağlamak mümkün olamayacaktır. Bilim ve Teknoloji doğa koşullarını yenebildikleri zaman bir anlam taşırlar. Ülkemiz enerji sektöründe de henüz böyle bir gelişmenin sağlanamadığı 1983 yılında bir kere daha görülmüştür.

1983 yılında üretimin, hidroelektrik santralların barajlarına az su gelmesi nedeniyle tüketimin kısıtlanması yoluna gidilmiştir. Veya bir başka şekilde söylersek 1983 yılında ülkemizde elektrik enerjisinin kısıtlanmasına neden olarak barajlara az su gelmesi gösterilmektedir.

1983 yılında elektrik enerjisi tüketiminin kısıtlanmasında tahsis yöntemi uygulanmıştır. Durum Haziran 1983 ayında yayınlanan 56 sayılı Başbakanlık genelgesiyle kamuoyuna ve ilgililere duyurulmuştur. Genelgede üretim - tüketim açığının yaklaşık bir milyar kWh olduğu bu açığın kurulu gücü 500 kW ve üzerinde olan sanayi tüketicilerinin tüketimin 1983 yılının ilk dört ayının ortalama göre % 10 oranında azaltılmasıyla kapatılacağı ifade edilmiştir.

Tahsisli enerji tüketiminin uygulandığı 1983 yılında ülkemizde 30 milyar kWh dolayında elektrik enerjisi tüketime sunulabilmiştir. Genelde ifade edilen kısıtlama miktarı bir milyar kWh gözönüne alındığı takdirde gerçek elektrik enerjisi talebinin 31 milyar kWh olduğu görülecektir. Tüketime sunulan enerjideki artış oranı ise % 5'e yakın bir değerdir.

Yıllara göre ülkemizde tüketilen (karşılanabilen tüketim) elektrik enerjisi miktarları ile kişi başına tüketim değerleri aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo — II
ÜLKEMİZ ELEKTRİK ENERJİSİ BRÜT KARŞILANABİLEN
TÜKETİMİN YILLARA GÖRE GELİŞİMİ

Yıllar	(10 ⁶ kWh)	Kişi başına Tüketim kWh/kişi
1923	44,5	3,6
1925	45,3	3,6
1930	106,3	7,4
1935	213,0	13,3
1940	397,0	22,4
1945	527,8	28,3
1950	789,5	37,9
1955	1579,8	66,2
1960	2815,1	101,0
1965	4952,7	158,0
1970	8623,0	242,0
1975	15719,0	390,0
1980	24616,6	550,0
1981	26289,0	579,0
1982	28325,0	612,0
1983	29600,0	635,0

Not : 1 — Tüketimin karşılanması değeri ülke içi üretimle dışalımın toplamıdır.

2 — 1983 yılı değerleri geçici değerlerdir.

Tablo II'deki değerlerin anlam kazanabilmesi için bazı yabancı ülkelerin brüt tüketim değerleri de Tablo III'de verilmiştir.

Tablo — III
BAZI ÜLKELERDE ELEKTRİK ENERJİSİNİN
ÖNEMLİ GÖSTERGELERİ (1981)

ÜLKELER	KURULU GÜÇ (MW)	BRÜT TÜKETİM (10 ⁶ kWh)	kWh/kişi
AVUSTURYA	13.889	37.526	5003
B. ALMANYA	89.585	355.161	5784
İTALYA	47.726	183.129	3207
İNGİLTERE	70.158	259.959	4650
FRANSA	70.900	259.200	4800
BULGARİSTAN	9.059	40.375	4486
ROMANYA	16.612	65.384	2905
YUNANİSTAN	7.696	22.188	2336
POLANYA	24.737	106.931	2979
A.B.D.	634.808	2.336.696	10.632
S.S.C.B.	276.722	1.225.628	4657

Tablo III'de görüldüğü gibi ülkemizde kişi başına tüketilen elektrik enerjisi değerinin ne komşu ülkelerle nede diğer Avrupa ülkeleriyle kıyaslanabilir durumu vardır. Bugün pek çokür ünümüzü ihraç ettiğimiz İran ve Irak'ın 1980 yılı verilerine göre kişi başına tüketimleri (570 kWh/kişi) Türkiye'den büyüktür.

1983 yılında elektrik sektöründe meydana gelen ve kamu oyunda tepkiyle karşılanan bir diğer gelişme de elektrik enerjisi fiyatlarındaki artışlardır. Elektrik enerjisi fiyatları seçilen üretim modelleri nedeniyle sürekli olarak artış göstermektedir. Geçmiş dönemlerde «olmayan enerji en pahalı enerjidir» felsefesiyle tesis edilen ve üretim maliyeti yüksek olan santraller nedeniyle elektrik enerjisi fiyatı artışları engellenememektedir. «Olmayan enerji en pahalı enerjidir» felsefesi yerine ülke gerçeklerine uygun üretim yöntemleri seçilmiş olsaydı bugün elektrik enerjisi üretim maliyetini denetim altına almak mümkün olabilirdi.

Elektrik enerjisi fiyatlarının yıllara göre artışlarına ilişkin gelişmeler IV - A ve IV - B Tablolarda gösterilmiştir.

Tablo — IV A
ELEKTRİK ENERJİSİ FİYATLARI (MESKENLER)

<u>Yıllar</u>	<u>kWh/Kuruş</u>
1973	47
1974	73
1975	76
1976	76
1977	88
1978	112
1979	158
1980	418
1981 başında	500
1981 sonunda	825
1982 başında	900
1982 sonunda	1060
1983 sonu	1190

Tablo IV B
TEK'İN ENERJİ SATIŞ TARİFESİ

<u>Tarih</u>	<u>Tek terimli Tarife (Kırş/kWh)</u>	<u>Çift Terimli Tarife</u>	
		<u>Enerji Tar. (Kırş/kWh)</u>	<u>Güç Tar. (TL/kW/ay)</u>
1.6.1976	62	34	55
10.9.1977	94	52	55
1.7.1978	103	61	83
31.12.1978	107	65	83
1.1.1979	109	65	97
1.4.1979	140	93	97
1.2.1980	330	215	291
1.1.1981	475	350	291
1.7.1981	508	375	311
1.12.1981	590	475	350
1.3.1982	602	487	350
1.5.1982	615	500	350
1.8.1982	639	524	350
22.11.1982	719	604	350
1.6.1983	835	695	420
1.1.1984	1180	980	609

Sevinmediğimiz bir gelişme de Nükleer Enerji Santralleri konusunda atılan adımlardır. Bilindiği gibi üç Uluslararası Şirkete Nükleer Santral tesisi konusunda yeşil ışık yakılmıştır. Bize göre bu konuda acele adımlar atılmaktadır. Üst yönetümlere yanlış ve eksik bilgiler verilmektedir.

Ülkemizde elektrik enerjisi üretilbilecek birincil enerji kaynakları daha uzunca bir süre ülke gereksinimine cevap verebilecek miktarlardadır. Elektrik üretilen en önemli ve ucuz kaynak Su'dur Bu kaynak bakımından da 110-140 milyar kWh/yıllık bir potansiyelle ülkemiz Avrupa ülkeleri arasında ilk sıralarda yer almaktadır. Ayrıca bu kaynaktan üretim yapacak tesislerin imalatı açısından da ülkemizde önemli bir potansiyel vardır. Bu konudaki gelişmeleri de yazımızın başlarında aktarmaya çalıştık. Suyun dışında ülkemizde azımsanmayacak linyit potansiyeli de vardır. 1984 başında yaklaşık 30 milyar kWh elektrik enerjisi tüketime sunulmuştur. 1994'te ise tüketim ihtiyacının 80-83 milyar kWh'a ulaşabileceği hesaplanmaktadır.

Bugünkü tüketim hızının iki katına çıkarılabildiğini bile kabul etsek eldeki birincil kaynaklar, ülkemizin elektrik enerjisi üretim ihtiyacını 1990'lı yılların sonuna kadar karşılayabilir.

Yeni bir üretim kaynağı arama gerekiyorsa çokacele etmemek, ülkenin enerji ve sanayii alanında bir makro plan yaparak karar vermek daha gerçekçi olacaktır.

Nükleer Santrallerle ilgili teknoloji hızla değişmektedir. Birkaç yıl sonra verilebilecek kararların, yapılacak tercihlerin daha isabetli olacağı konusunda göstergeler vardır. Günümüzde gelişmiş ülkeler yavaş yavaş bugünkü Nükleer Teknolojiyi terketmektedirler. Çünkü fiyatlar hızla yükselmektedir. Örneğin, Amerika Birleşik Devletlerinde 500 bin dolara çıkacağı tahmin edilen Santral 3 milyar dolara bitirilebilmiştir. Kamuoyu çeşitli kazalar nedeniyle bu santrallara tepki göstermektedir. Hatta bu ülkede % 97'si tamamlanmış nükleer santrallardan vazgeçip başka teknolojilere geçilmektedir. Nükleer Santrallarda meydana gelecek kazaların, arızaların maliyeti çok yüksektir. Örneğin, bundan birkaç yıl önce A.B.D.'de Three Miles Island nükleer santralında meydana gelen kazanın onarımı için bugüne kadar harcanan paranın 1,5 milyar doları aştığı belirtilmektedir. Bütün bunların ötesinde herhangi bir önemli kazada geriye dönüş, zararın telafisi mümkün değildir.

Nükleer Santral yapımında ülkemiz için gözardı edilmemesi gereken önemli bir nokta da bu santrallerin maliyetidir. Basına yansıdığı kadarıyla ülkemizde toplam güçleri 3000 MW'a yakın olan 3 santral kurulacaktır. Bunların bugünkü tahmini maliyetleri

$$300 \times 10^3 \text{ kW} \times 2000 \text{ \$/kW} = 6 \times 10^9 \text{ TL.}$$

6 milyar dolardır. A.B.D.'deki yukarıda verilen örneklerine benzemesi halinde bu üç santralin yapım maliyetleri çok büyük boyutlara ulaşacaktır. Krediyile yapılsa dahi bu girişimin ülkemiz için kaynak israfından başka birşey ifade etmeyeceği açıktır.

1982-1983 döneminde elektrik enerjisi sektörünün yapısını değiştiren gerçekten çok önemli bir yasa değişikliği yapılmıştır. 1312 sayılı Türkiye Elektrik Kurumu yasası 2705 sayılı yasayla değiştirilmiştir. Bu yasa da elektrik dağıtımını Türkiye Elektrik Kurumunun sorumluluğunda toplarken, üretim TEK'in tekelinden çıkarılmıştır. Elektrik enerjisinin üretim - iletim ve dağıtımının bir bütün olduğu ve tek elden yönetilmesi gereği elektrik enerjisinin yapısından kaynaklanmaktadır. Son yasa değişikliği bir tarafı düzeltirken diğer tarafı olumsuz duruma getirmiştir.

oda
alışmaları

KOORDİNASYON ÇALIŞMALARI

Odanın Merkez, Şube ve Bölge Temsilcilikleri çalışmalarında eşgüdümü sağlamak üzere dönem içinde, Ankara, İstanbul ve İzmir'de Koordinasyon toplantıları yapıldı.

Bu toplantılarda Oda'nın mesleki çalışmadan, mali ve personel durumu ile güncel sorunlar tartışıldığı ve uygulamaya yönelik çeşitli kararlar alındı.

SANAYİ KATALOĞU 83

Mesleki örgütlerin yasal durumlarına ilişkin düzenlemelerin yapıldığı ve basının bir kanadının spekülatif bir ortam yarattığı günlerde; TMMOB'nin koordinatörlüğünde Odamız Kimya ve Makina Mühendisleri Odaları ile ortaklaşa olarak «Sanayi Kataloğu 83» adı altında bir katalog hazırlamıştır.

Türk Mühendislik firmalarının Ortadoğu ve Arap ülkelerine mühendislik hizmetleri pazarladığı günlerde gündeme gelen katalog, bu amaca uygun olarak Türkçe, İngilizce ve Arapça hazırlanmış, ayrıca son bölümüne TMMOB, Elektrik, Kimya ve Makina Mühendisleri Odalarını ve yayınlarını tanıtan bir bölüm de eklenmiştir.

ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ DERGİSİ

Geçen dönemde yeni bir biçim ve içerikle çıkarılan Oda merkezi yayın organı «Elektrik Mühendisliği» Dergisi bu dönemde de aynı şekilde çıkarılmıştır. Yeni bir yayın kurulu oluşturmak yolunda iki uğraş sonunda oldukça yeni bir kadro ortaya çıkmış bulunmaktadır. Geçen dönem reklam geliri karşılığı çıkarılan derginin teknik işleri de Yazı İşleri Müdürünün amatörce çabaları ile yürütülmüştür. Aralık ayında OPA Firması ile yapılan sözleşmenin sona ermesi ile Dergi bundan böyle eski yıllarda olduğu gibi tamamen Oda'nın çabası ile çıkarılmak durumundadır.

Yayın organı tamamen Oda'nın mesleki etkinliklerine ve meslektaşların ürettikleri yazılara dayanmak zorunda olduğundan, bu

iki alandaki verimlilik ya da verimsizlik doğal olarak yayına yansımaktadır.

Dönem içinde meslektaşları Dergiye yazı yazmak için sürekli yinelenen çağrılar bir anlamda etkisini göstermiş bulunmaktadır.

Çeviri yazıların yanında, dönem içinde özgün yazıların sayısında geçen döneme oranla bir artış gözlenmektedir.

Derginin enerji, elektroteknik ekipman sanayi, haberleşme, elektronik sanayi ve bilgisayar konularını kapsayan bir yayın haline dönüşmesi için önümüzdeki dönem geniş bir Yayın Kurulu kadrosu ile işe başlamak gerekli görülmektedir. Ayrıca tamamen amatörce yürütülen yayın kurulu çalışmalarını hiç değilse yarı profesyonel bir hale getirmek yararı olacaktır görüşünderiz. Bu kadro ayrıca yazı almak için gerekli kişi ve kuruluşlarla sürekli bir diyalogu sürdürmek durumundadır.

TEK YASASI

1312 Sayılı TEK Yasasında Danışma Meclisince değişiklik yapılacağı günlerde, Oda Yönetim Kurulunca bir komisyon kurulmuş ve konuya ilişkin Oda görüşü Şube ve Bölge Temsilciliklerinin görüşleri de alınarak hazırlanmıştır.

TEK Yasasına ilişkin Oda görüşü DM Komisyonu Başkanlığına, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına, MGK Genel Sekreterliğine ve Devlet Başkanına iletilmiş ayrıca Oda görüşü günlük basında ve Oda yayın organında da yer almıştır.

DEK TÜRK MİLLİ KOMİTESİ

Odamız bilindiği gibi Merkezi Londra'da olan Dünya Enerji Konferansının ulusal alt örgütü olan DEK Türk Millî Komitesi üyesi bulunmaktadır.

Bu dönem yapılan DEK Türk Millî Komitesi Genel Kurulunda Odamız, yapılan çalışmalar konusunda görüş ve önerilerini iletmış, yapılan seçimlerde aday olduğu Yönetim Kurulu üyeliğini ise yeterli oyu alamadığı için kazanamamıştır.

MEB YÜKSEK DANIŞMA KURULU

Millî Eğitim Bakanlığınca 13-14 Mayıs 1982 günleri düzenlenen «Mesleki ve Teknik Eğitim 2. Yüksek Danışma Kurulu» toplantısına, Üniversiteler, ilgili Bakanlıklar ve Kamu Kuruluşları temsilcileri yanında EMO temsilcileri de katılmış, meslektaşlarımızla ilgili sorunlar ve Oda görüşleri anılan toplantıda sunulmuştur.

MÜHENDİSLER İÇİN PRATİK HUKUK BİLGİLERİ

Mühendisleri ve özellikle elektrik mühendislerini ilgilendiren hukuk bilgileri üyemiz, Hukuk doktoru Sn. Hüseyin Pekin tarafından bir kitap haline getirilmiş, kitap Oda yayını olarak basılarak üyelerimizin kullanımına sunulmuştur.

ODA LOKALİ

1981 yılında Oda merkez ve Ankara Şubesinin TMMOB'nin bulunduğu binaya taşınmasından sonra boş kalan Odamıza ait İhlamur Sokaktaki kat, Oda Lokali olarak kullanılmak üzere işletmeciye kiraya verilmiştir. Ödeme konusunda çıkan sorunlar üzerine işletmeci aleyhine dava açılmış ve dava sonucunda binanın işletmeci tarafından tahliyesine karar verilmiştir. Önümüzdeki dönem bu yerin Oda tarafından eskiden olduğu gibi kullanılması uygun olacaktır görüşündeyiz.

YABANCI UYRUKLU MÜHENDİSLER

Ülkemizde çalışmakta olan yabancı uyruklu elektrik mühendisi sayısının son yıllarda hızla artması üzerine, konu irdelenmiştir.

Genellikle Ortadoğu uyruklu elektrik mühendislerinin düşük ücretle istihdam edilmelerinin, Türk elektrik mühendisleri açısından hem ücret, hem de işsizlik gibi faktörlerden dolayı önemli sorunlar getirdiği saptanmış ve konu TMMOB düzeyinde ele alınmak üzere Odalarla ortak bir çalışma yapılmıştır.

Bundan böyle özel projelerde çalışan veya karşılanamayan teknik bilgi sahibi yabancı

uyruklu mühendislerin dışında kalan mühendislerin, ülkemizde istihdamının önlenmesi için gerekli çalışmaların yapılması ve konunun Bayındırlık Bakanlığınca da izlenmesi durumu karar altına alınmıştır.

EL KİTABI

Geçen dönem 1. Cildi basılan Elektrik Mühendisi El Kitabı çalışmaları bu dönem de sürdürülmüştür. «Aydınlatma» bölümü dışında tamamlanan 2. Cilt önümüzdeki dönemin başında basılarak üyelerin kullanımına sunulabilecektir.

KALİTE BELGESİ ÇALIŞMALARI

Odamız tarafından sürdürülmekte olan Kalite Belgesi çalışmalarına bu dönemde devam edilmiştir. Firma ve Kuruluşlar tarafından Oda Merkez ve alt birimlerine yapılan başvurular sonucunda 44 firmanın ürettiği mamüle EMO Kalite Belgesi verilmiştir.

MAB ÇALIŞMALARI

Odamızın, Kimya ve Mimar Odaları ile beraber bir protokol imzalayarak oluşturdukları «Mesleki Araştırma Birimi», mühendislik mesleğine ilişkin araştırma yapmak, doküman toplamak ve Yayın yapmak gibi çalışmaları yürütmektedir. Bu anlamda «Doğunun Bilgisi, Batının Bilimi» adlı kitap basılmış bulunmaktadır.

Geçen dönem yeterince değerlendirilemeyen MAB, çalışmaları ile ilişkin yeni bakış açılarının ve yeni programların önümüzdeki dönem geliştirilmesi gerekmektedir.

ÖLÜM - YARDIM SANDIĞI

Oda bünyesinde kurulmuş bulunan «Ölüm-Yardım Sandığı» uygulaması geçen dönemde sürdürülmüş, vefat eden 3 üyemizin varislerine, Sandık tarafından yirmi biner lira ödenmiştir.

Üye sayısı son derece az olan ve gittikçe azalan bu sandığın, yeni bir biçim verilecek,

bir sosyal Dayanışma Sandığı haline getirilmesinin yararlı olacağına inanmaktayız.

SERĞİ

UFD tarafından 6 - 12 Haziran 1983 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen «Elektrik-Elektromekanik-Elektronik» Sergisine Odamız bir stand'la katılmış ve yayınlarımız bu standta sergilenmiştir.

TMMOB KÜTÜPHANESİ

TMMOB tarafından TMMOB'nin bulunduğu binanın en üst katının TMMOB Kütüphanesi olarak değerlendirilmesi kararından sonra, Oda yayınları ile Odamızda bulunan teknik yayınlar Kütüphaneye verilmiş ayrıca Kütüphanenin elektrik mühendislerine hizmet verebilecek niteliğe yükseltilmesi için yerli ve yabancı teknik yayınların buraya gelmesi sağlanmıştır.

Elektrik, elektronik, enerji ve bilgisayar konularında yerli ve yabancı yayınların, temel kitapların, katalog ve broşürlerin kütüphanede bulunması için gerekli çabalar bundan sonra da harcanmak durumundadır.

ELEKTRİK İÇ TESİSAT YÖNETMELİĞİ

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından hazırlanan İç Tesisat Yönetmeliği, Yetkili elektrikçiler konusunda çıkan bir anlaşmazlık üzerine bir türlü yayınlanamamıştır.

Oda, bu durumu Bakanlık yetkilileri ile görüşmüş ve «proje yapma» yetkisi isteyen elektrikçilerin dönemin Başbakanına yapmış oldukları başvurular sonucunda konu DTP tarafından ilgili kesimlerin katıldığı bir komisyon çalışması halini almıştır. Oda yayın organında da detaylı bir şekilde anlatıldığı biçimde gelişen çalışmalar sonucunda hazırlanan «Elektrik Tesisatçıları Hakkındaki Yönetmelik» yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

«İç Tesisat» ile ilişkin çalışmaların önümüzdeki dönemde süreceği ve yetki soru-

nunun tekrar, tekrar gündeme getirileceği anlaşılmaktadır.

ULUSAL SEMPOZYUM

KTÜ tarafından 8 - 11 Temmuz 1982 günleri Trabzon'da düzenlenen «Elektrik Mühendisliğinde Eğitim ve Araştırma Ulusal Sempozyumu»'na Oda merkez ve şubelerinden oluşan bir heyet katılmıştır.

TMMOB YASASI

6235 (7303) sayılı TMMOB Yasası Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan 66 ve 85 sayılı kanun gücündeki kararnamelerle değişikliğe uğramış ve Kanun son şekli ile Oda dergisinde basılmıştır.

TİP PROJE

Elektrik enerjisi projelerinde kullanılan Tip Projelerini Oda tarafından hazırlanması için bir komisyon kurulmuştur. Bu komisyon Türkiye'de köy, şehir, fabrika, sulama vb.) alçak gerilim, yüksek gerilimli tüm elektrik tesislerinde kullanılan direkler (Ağaç, Beton, Demir) ile trafo binaları ve köy, şehir fabrika örnek projelerini kapsayan proje tiplendirme çalışmalarını yürütmektedir.

BASIN AÇIKLAMALARI

Sektörümüzü ilgilendiren konularla ilişkin olarak Oda Yönetim Kurulu çeşitli gazete, dergi ve yayın organlarına, çeşitli tarihlerde basın açıklamaları vermiş, görüş ve önerilerin kamu oyuna açıklanmıştır.

TEKNİK DİL ÇALIŞMALARI

Elektrik, elektronik alanda kullanılan teknik terimlerin Türkçe karşılıklarını bulma çalışmaları Odamızın yıllardır yürütmekte olduğu mesleki çalışmalardan biri olmuştur.

Bugüne kadar yapılan tüm çalışmalar dönem içinde birleştirilmiş ve İngilizce-Türkçe Teknik Terimler Sözlüğü baskıya hazır bir hale getirilmiştir.

TMMOB ÇALIŞMALARI

Odamız, geçen dönemde TMMOB çalışmalarına olabildiğince katkıda bulunmaya çalışan bir tutum içinde olmuştur. TMMOB adına yapılan ve odamızın da katkısı bulunan çalışmalardan bazıları şöyle sıralanabilir:

— 29.10.1982 de Yunan Teknik Odasıyla Arap Mühendisleri Birliğinin Atina'da dü-

zenlediği kongreye TMMOB'yi temsilen Oda Başkanımız katılmıştır.

— 6 - 10 Haziran 1983 tarihinde yapılan Türkiye'de Mühendislik Hizmetleri Kongresine katkıda bulunuldu.

— TMMOB yasa ve kararname çalışmalarına geniş anlamda katıldı.

mali
rapor

bu dönemde 12.785.006.— TL. olarak tahmin edilen gider bütçemiz ise 14.798.821.65 TL. olmuştur. Gerçekleşme oranı % 115 olmuştur.

1983 döneminde ise Gelir bütçesi tahmini 23.900.010.— TL. iken, 23.801.125.17 TL. olarak gerçekleşmiştir. (% 99). 23.900.035.— TL. olarak tahmin edilen gider bütçemiz ise 23.082.949.88 TL. olmuştur (%96).

Sonuç olarak Odamızın üyelerimize değişik hizmetleri götürmede maddi açıdan büyük engel teşkil eden borçlar ortadan kaldırılmış ve bütçemize önemli ekonomik yük getiren Elektrik Mühendisliği Dergisi'nin düzenli olarak çıkarılması sağlanmıştır.

1984-1985 döneminde Odamızın mali yönden daha rahat bir çalışma dönemi geçireceği umudunu taşımaktayız.

Gelir-gider bütçemizin fasılları aşağıdaki gibi gerçekleşmiştir.

GELİRLER

FASIL I : ESAS GELİRLER

Geçtiğimiz 1982-1983 döneminde 1624 adet yeni üye kaydı, 453 adet büro tescil yapılmıştır. 1982'de 5.860.000.— TL. tahmin edilen bu fasıl 5.289.191.84 TL. olarak, 1983'de 5.520.000.— TL. tahmin edilirken 5.286.262.31 TL. olarak gerçekleşmiştir.

FASIL II : TALİ GELİRLER

1982'de 6.615.004.— TL. 1983'de 13.160.004.— TL. tahmin edilmiş ve sırasıyla gerçekleşme, 12.323.836.26 TL. ve 12.987.906.47 TL. olarak gerçekleşmiştir.

FASIL III : TEKNİK KONGRE VE KONFERANS GELİRLERİ

1982'de 200.004.— TL. 1983'de 700.008.— TL. olarak öngörülen bu fasıl dönemin özelliği nedeniyle 1982'de 70.000.— TL. 1983'de 1.229.555.— TL.'lık bir gelir sağlanabilmiştir.

FASIL IV : DERGİ GELİRLERİ

1982 döneminde 100.002.— TL. 1983 döneminde 3.520.002.— TL. öngörülen bu fasıl sırasıyla 2.017.745.— TL., 3.557.174.— TL. olarak fazlasıyla gerçekleşmiştir.

FASIL V : MÜTEFERRİK GELİRLER

1982'de 10.000.— TL. 1983'de 950.000.— TL. olarak tahmin edilen bu fasıldan 1982'de 69.512.— TL. 1983'de 747.052.39 TL. olmuştur.

MALİ RAPOR

Ülkemiz genelinde yaşanan ekonomik bunalımın sonucu olarak artan fiyatlar Odamızı da olumsuz yönde etkilemiş ve mali olarak sıkıntılı bir dönem geçirmemize neden olmuştur. Meslek Odalarına karşı mali yönden yapılan bazı uygulamalar sonucu olarak TMMOB'ye bağlı diğer Odalarda olduğu gibi Elektrik Mühendisleri Odası'nda gelirleri sınırlandırılmıştır. Proje vizeleri gibi bazı önemli gelir kaynaklarımız ortadan kaldırılmış ve gelirlerimiz esas olarak üye aidatı ve kalite belgesi geliri ile sınırlandırılmıştır. Yapılan devletleşme ve zamlarla yükselen fiyatlar nedeniyle giderlerimizin azaltılmasına çaba sarfedilmesine rağmen PTT, Kırtasiye, Nakliye, Aydınlatma gibi büro giderleri kaçınılmaz olarak düşük tutulmamıştır.

Odamızın içinde bulunduğu olumsuz koşullara rağmen Elektrik Mühendisliği dergisi düzenli olarak çıkarılmakta ve üyelerimize gönderilmektedir. Ayrıca tüm giderleri karşılanan Elektrik Mühendisliği El Kitabı 3500 adet bastırılmış olup 1982 - 1983 döneminde bu kitaptan önemli bir gelir sağlanmıştır.

1982 yılı 12.785.012.— TL. öngörülen gelir bütçesi 19.822.100.10 TL. olmuştur. Bu dönemde gelirlerimizdeki gerçekleşme oranı % 155 olmuştur. Yine